

Stalhils orgel klinkt Nederlanders als muziek in de oren: *“Het charmeert met zijn authentieke klank”*

Het ‘Stalhils’ orgel kreeg bezoek van een Nederlandse delegatie. We herkennen Ronny Van Litsenburgh, Erik Blauwet, Honoré Vandecasteele, Gerard Boot, Bram De Wolf en André Poortvliet. © Davy Coghe

Redactie KW, 30 april 2021,

Onlangs bracht een delegatie uit Nederland een bezoek aan de Sint-Jan Baptistkerk in Stalhille. Het Van Eynde-orgel, dat een referentieorgel blijkt te zijn, staat immers in Middelburgse belangstelling, omdat ze daar een ‘Vlaams orgel’ wensen aan te kopen.

“Onze stichting richt zich op de Vlaamse orgelcultuur en wil een 18de-eeuws Vlaams orgel aankopen en overplaatsen naar een kerk in Middelburg”, zegt André Poortvliet van de Stichting De Rijckere-orgel 1776. “Omdat het aan te kopen orgel deels gerestaureerd moet worden, willen we onderzoek doen door een aantal Vlaamse orgels uit de 17de en 18de eeuw te bezichtigen. Zo kunnen we nieuwe inzichten opdoen voor ons project.”

Beschermd

Honoré Vandecasteele van de kerkfabriek verwelkomde de Nederlandse delegatie, maar was niet verwonderd over deze belangstelling. Het orgel en de kerk zijn beschermd als monument wegens het algemeen belang. Maar vooral, net omdat ze in Stalhille over weinig middelen beschikten voor de restauratie en het aanpassen naar hedendaagse smaken is het orgel een van de weinige authentieke instrumenten. Omdat wij krap bij kas zaten, bleef de originele klank bewaard.

“In 1715-1716 werd het orgel gebouwd door de leperse orgelbouwer Jacobus Van Eynde voor het Brugse Jacobinessenklooster. Na de opheffing van dit klooster in 1784 kocht de pastoor van Stalhille het orgel aan en werd het geplaatst in 1785 door timmerman Baes Verschert”, vertelt Honoré Vandecasteele.

Intact

“Het orgel is bijna volledig intact en is een unicum in het Vlaamse orgelpatrimonium. Dergelijke orgels zijn immers vaak dermate verbouwd dat homogene voorbeelden zeldzaam zijn. Het orgel van Stalhille is daarbij een uitzondering en is daarom een begrip geworden in de wereld van orgelbouwers. Het bizarre hieraan is dat de meeste van dergelijke orgels staan in kerken met ruimere financiële mogelijkheden. In de loop der jaren zijn deze instrumenten herhaaldelijk gerestaureerd en aangepast aan de smaak van de tijd. Zo ging een deel van de oorspronkelijke klank voorgoed verloren. Omdat wij hier wat minder goed bij kas zaten bleef het originele klankbeeld, eigen aan Jacobus Van Eynde, hier dus het best bewaard.” (PA)